

**VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE
DE RAAD
Plenaire Vergadering
Agenda**

Vrijdag 10 november 2023 vanaf 9u30

Brussels Hoofdstedelijk Parlement – Zaal 201

1. Vragen om uitleg (R.v.O., art. 59)

- Vraag om uitleg van de heer Jan Busselen aan mevrouw Ans Persoons, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra, betreffende de VGC-subsidies aan de Brusselse socioculturele sector
- Vraag om uitleg van de heer Mathias Vanden Borre aan mevrouw Ans Persoons, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra, betreffende het project Nekkersdal
- Vraag om uitleg van mevrouw Bianca Debaets aan mevrouw Ans Persoons, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra, betreffende het succes van het eerste Café Volonté
- Vraag om uitleg van mevrouw Bianca Debaets aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende de verdere uitrol van een experiment van een smartphonevrije school in Brussel
- Vraag om uitleg van mevrouw Khadija Zamouri aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende het percentage leerlingen dat uit het buitengewoon onderwijs terug naar het gewoon onderwijs gaat
- Vraag om uitleg van de heer Gilles Verstraeten aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende de stopzetting van het project voor de bouw van een Nederlandstalige secundaire school in Neder-Over-Heembeek
- Vraag om uitleg van mevrouw Lotte Stoops aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, over de creatie van stille zones op scholen en onderwijsgerelateerde plekken

Actualiteitsvragen voor deze plenaire vergadering kunnen ingediend worden tot uiterlijk donderdag 9 november 2023 – 16.00 uur

Indienen kan UITSLUITEND via e-mail: stukken.raad@raadvgc.brussels

Datum van indiening: 17 oktober 2023

Vraag om uitleg van de heer Jan Busselen aan mevrouw Ans Persoons, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra

Onderwerp: De VGC-subsidies aan de Brusselse socioculturele sector

Geacht collegelid,

Na een gezamenlijke brief van 130 Brusselse middenveldorganisaties vorig jaar, heeft de VGC beloofd om haar subsidies aan deze sectoren met 3% te verhogen in 2022 en dat in 2024 nog eens te herhalen. Deze tegemoetkoming is ruim onvoldoende om de gestegen loonkosten en andere kosten te compenseren.

Want op basis van de gegevens van Statbel¹ vooruitzichten zou de gemiddelde jaarinflatie (nationaal indexcijfer der consumptieprijzen, NICP) in 2023 op 4,1 % en in 2024 op 3,9 % uitkomen, tegenover 9,59 % in 2022

Niet alleen stegen de lonen van alle gesubsidieerde organisaties met ruim 10 % vorig jaar. Voor de socioculturele sector en de zorg- en welzijnssector kwamen daar nog de loonsverhogingen bij die vervat zitten in de VIA 6-akkoorden. Intussen swingen ook energie- en andere werkingskosten de pan uit. Niet-indexering van structurele middelen via convenanten en meerjarige subsidies door de VGC vormt een zwaar knelpunt voor veel organisaties in het Brusselse werkveld.

In een gesprek in mei 2022 bleek het VGC-college bereid om een structurele verhoging van 3% toe te kennen in 2022 aan alle organisaties die niet projectmatig gefinancierd worden. Deze middelen zouden worden toegekend vanuit het Brussels non-profitakkoord. Niet meer dan een druppel op een hete plaat.

Mijn vraag is wat de impact hiervan is op het middenveld. Werd er personeel ontslagen? Is er sprake van personeelsvermindering? Zijn er projecten geschrapt? Zijn er investeringen en aankopen uitgesteld? Heeft de gebrekkige subsidiëring gezorgd voor de vermindering van de sociale impact van het Nederlandstalige werkveld?

Uit het overleg met VGC kwam een nieuw scenario. De steden en gemeenten in Vlaanderen vroegen de Vlaamse regering om in 2023 en 2024 een extra toeslag van 3,5 % toe te kennen aan het steden/gemeentefonds. Dit bovenop de jaarlijkse indexering met 3,5 %. Als de Vlaamse Regering deze toeslag zou toezeggen, verbond de VGC zich ertoe om een deel van die extra middelen te besteden aan de noodlijdende Brusselse organisaties.

Is die steun er uiteindelijk gekomen? Zo ja, aan welke organisaties?

Zal u, gezien de aanhoudende inflatie in 2023, een toename in subsidies en toeslagen voorzien om te vermijden dat het middenveld nog meer afgeremd wordt in het uitvoeren van zijn maatschappelijke taak?

Dank u voor uw antwoorden,

Jan Busselen

¹ https://www.plan.be/databases/17-nl-indexcijfer_der_consumptieprijzen_inflatievooruitzichten

Datum van indiening: 18 oktober 2023

Vraag om uitleg van de heer Mathias Vanden Borre aan mevrouw Ans Persoons, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra

Onderwerp: Het project Nekkersdal

Geacht collegelid,

De gebouwen van het gemeenschapscentrum Nekkersdal en de hoofdstedelijke bibliotheek van Laken zijn verouderd en in slechte staat. De site is immers omvangrijk, goed bekend en veel gebruikt, maar zeer versnipperd.

Eind 2021 maakte het toenmalige collegelid bekend dat de VGC en de stad Brussel hun krachten bundelen voor een ambitieus bouwproject op de site. De bedoeling van het project is de samenwerkingen op de site te versterken en de site open te trekken naar de wijk. De VGC en het Brussels stadsbestuur spraken af respectievelijk 7,4 en 1 miljoen euro te investeren.

De renovatie van Nekkersdal zal worden gerealiseerd via een Design and Build-project. In 2022 werd een inspraaktraject met de gebruikers van de site georganiseerd en een expertenjury opgericht. Tijdens de laatste bespreking van de meerjarenbegroting (juli 2023) gaf het collegelid mee dat de plannen voor het nieuwe Nekkersdal toen werden gefinaliseerd in samenspraak met de gebruikers.

Het is de bedoeling om dit najaar de plannen af te ronden en over te gaan tot de indiening van de aanvraag van de bouwvergunning. Het collegelid verzekerde dat, als alles goed gaat, de werken begin oktober gegund moeten zijn, de werken zouden in het voorjaar 2024 starten en de voorlopige oplevering wordt voorzien in het voorjaar 2026.

Maandag (16 oktober) werd op de Brusselse gemeenteraad een tweede wijziging van het investeringsplan voorgelegd. Ik stelde vast dat de middelen voor 2023 voor het project “Nekkersdal bibliotheek” geschrapt werden omdat het project uitgesteld is.

Hierover ondervraagd, antwoordde de bevoegde schepen dat de middelen gebruikt worden als extra inspanning voor het Mutsaardcomplex, de kleuter- en lagere school aan Mutsaard, gezien de gestegen bouwkosten en de oplevering van dit project. De voorziene middelen voor Nekkersdal zullen pas worden uitgekeerd in 2024 aangezien er nog rek zit op dit project. De gunning hiervan is voorzien eind 2023.

In dat verband heb ik de volgende vragen:

- Worden de werken deze maand nog gegund of zal de gunning pas verkregen worden eind 2023? Wat zijn de redenen voor de vertraging? Ligt alles nog op schema?
- Hoe zit het met de bouwkosten voor Nekkersdal? Zijn die ook gestegen door de oplopende stijgende bouwkosten?
- Moeten de investeringsbudgetten van de VGC voor het project Nekkersdal voor 2023 ook verschoven worden naar volgend jaar?

Ik dank u alvast voor uw antwoord.

Datum van indiening: 17 oktober 2023

Vraag om uitleg van mevrouw Bianca Debaets aan mevrouw Ans Persoons, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra

Onderwerp: succes van het eerste Café Volonté

Mevrouw het collegelid,

Op 7 oktober organiseerde de VGC in de tuinen van Le Grand Hospice het eerste Café Volonté, een dag om alle vrijwilligers in het vrijetijdsaanbod in Brussel te bedanken. Op het menu stonden workshops, live muziek en lekker eten in het gezelschap van de geëngageerde vrijwilligers die het vrijetijdsaanbod in Brussel draaiende houden.

Wij ontvingen echter meldingen dat het bedienend personeel niet Nederlandskundig was en dat de mogelijkheid om cash te betalen niet voorzien werd terwijl dit een wettelijk betaalmiddel is dat niet geweigerd mag worden, behoudens hoogst uitzonderlijke omstandigheden.

Vandaar dat ik u graag volgende vragen stel:

- Hoeveel inschrijvingen heeft de organisatie genoteerd voor het eerste Café Volonté? Welke waren de workshops die het meest in trek waren? In hoeverre werden de verwachtingen hiermee ingelost?
- Welke middelen trok u uit voor de organisatie van het eerste Café Volonté? Beschikt u reeds over een eerste (tussentijdse) evaluatie? Zo neen, wanneer wordt deze opgemaakt? Staat er eventueel reeds een tweede editie gepland en is er eventueel reeds zicht op een datum?
- Hebt u weet van het feit dat er geen cash geld aanvaard werd aan de bar? Zo ja, wat doet u om dit in de toekomst te vermijden? Zo neen, gaat u deze meldingen onderzoeken?
- Hebt u zicht op de Nederlandskundigheid van het personeel op Café Volonté? Kan u toelichten op welke manier u bent nagegaan of het taalbeleid van de VGC werd gerespecteerd op het evenement?

Ik dank u alvast voor uw antwoorden.

Bianca Debaets

Datum van indiening: 2 november 2023

Vraag om uitleg van mevrouw Bianca Debaets aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw

Onderwerp: Verdere uitrol van een experiment van een smartphonevrije school in Brussel

Mijnheer het collegelid,

Begin oktober berichtte *De Standaard* over het experiment waarin een week per maand de smartphones op het GO! Atheneum Etterbeek verbannen worden. Deze keuze werd gezamenlijk gemaakt door leerlingen, ouders en leerkrachten en de reacties zijn tot op heden positief. Dit experiment lijkt ergens misschien zelfs laat te komen gezien in buurlanden zoals het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en Nederland er al volop geëxperimenteerd wordt met het verbannen van smartphones op scholen, voornamelijk in de strijd tegen (online) pesten

Vandaar dat ik u graag volgende vragen stel:

- Bent u op de hoogte van de regels rond het gebruik van de smartphone in deze Brusselse school? Welke feedback ontving u hierover uit van de school en het bredere onderwijsveld? Zijn er (nuance)verschillen naarmate leerkrachten, leerlingen of ouders bevraagd worden?
- Zijn er andere scholen, scholengroepen, scholenkoepels, vakbonden of onderwijsexperts die interesse toonden in dit experiment? Hoe ging u hiermee eventueel aan de slag?
- Biedt uw administratie of het OCB ondersteuning voor scholen die ook stappen in deze richting zouden willen zetten?
- Werkt u aan een aanbeveling of aan een *toolkit* voor Nederlandstalige scholen in Brussel rond dit thema? Hebt u hierover overleg met de Vlaams minister?
- Welke lessen zijn er te trekken uit het buitenland over het verbannen van smartphones op scholen? In hoeverre kan dit bijdragen tot enerzijds meer beweging en buiten spelen en anderzijds minder pesten op school? Welke zijn de redenen om hier al dan niet verder op in te zetten (in een grootstedelijke context)?
- Welke andere of bijkomende initiatieven neemt het College om jongeren te leren slim om te gaan met smartphones en sociale media?

Ik dank u alvast voor uw antwoorden.

Bianca Debaets

Datum van indiening: 4 oktober 2023

Vraag om uitleg van mevrouw Khadija Zamouri aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw

Onderwerp: Percentage leerlingen uit buitengewoon onderwijs naar gewoon onderwijs

Geachte collegelid Gatz,

In de week van 18 september konden we in de Knack lezen dat er nergens meer kinderen in het buitengewoon onderwijs zitten dan in Vlaanderen. Dit is natuurlijk geen nieuws voor ons, zo getuigt ook mijn vraag van januari 2023. Het jammere is dat veel van die personen nog mee kunnen in het regulier onderwijs. Toch plakken we veel te snel een etiket op deze leerlingen waardoor ze in een bijna apart circuit belanden.

Bovendien, zoals u zelf aangaf op 18 januari, is het merkwaardig dat de aantallen in het buitengewoon onderwijs stijgen terwijl die in het gewoon basisonderwijs (in Vlaanderen) dalen. Het artikel in de Knack stelt eveneens dat het niet onze zorgnoden zijn die stijgen, noch dat het ligt aan onze klasgrootte. De VGC investeert binnen Brussel gelukkig sterk in het buitengewoon onderwijs, in kwaliteitsvolle infrastructuur en capaciteitsuitbreiding, om wachtlijsten weg te werken.

Mensen met een beperking kunnen echter veel, ze kunnen vaak goed functioneren in de maatschappij, ook in ons onderwijs. We moeten oppassen voor het fenomeen dat we ze meteen wegplaatsen, we moeten hen meenemen en ook het gedacht geven “ik kan dit”. Er moet dus maximaal inclusief gewerkt worden in de scholen, maar deze mentaliteit lijkt te ontbreken.

Het blijft belangrijk om kinderen de educatieve ondersteuning te bieden die ze nodig hebben. Daar zijn we grote voorstander van. Maar de huidige manier van werken, waarbij veel kinderen in het buitengewoon onderwijs belanden, lijkt ons niet de juiste richting van evolueren. Als samenleving moeten we leren omgaan met dergelijke verschillen, en deze ook visibel maken. Bovendien wordt de integratie in de maatschappij later moeilijker. Ook dit kadert voor mij in het concept van Gelijke Onderwijskansen.

Binnen het Nederlandstalig onderwijs in Brussel hebben we ook enkele scholen voor buitengewoon onderwijs. De VGC is nauw betrokken bij de organisatie hiervan. Daarrond vraag ik me af:

- Is er reeds een update beschikbaar in het dossier voor de uitbreiding van de capaciteit voor type 3?
- Hoeveel leerlingen stromen er jaarlijks vanuit het buitengewoon onderwijs terug door naar het regulier onderwijs?
- Werken de scholen (Kasterlinden en Zaveldal) vanuit die invalshoek? Is het een beleidsdoelstelling om ook de terugstroom te bewerkstelligen?
- Waarom zien we eenzelfde trend richting buitengewoon onderwijs in het kleuteronderwijs?
- Zijn er acties vanuit het OCB om mensen met een beperking maximaal te betrekken en te behouden in het regulier onderwijs?

Datum van indiening: 18 oktober 2023

Vraag om uitleg van de heer Gilles Verstraeten aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw

Onderwerp: Stopzetting van het project voor de bouw van een Nederlandstalige secundaire school in Neder-Over-Heembeek

Geacht collegelid,

Aan zaal Familia in de Frans Vekemansstraat in Neder-Over-Heembeek moest een grote Nederlandstalige secundaire school verrijzen voor 632 leerlingen, met een eerste graad A en B en verder aso, tso en bso. De leerlingen van de intussen flink uitgebreide en nabijgelegen Nederlandstalige basisschool Leo XIII zouden er terecht kunnen, net als andere kinderen uit het noorden van Brussel. De opening van de eerste graad was gepland voor september 2025.

De school moest tien miljoen euro kosten, waarvan de VGC 6,3 miljoen euro voor haar rekening zou genomen hebben. Scholengroep Sint-Goedele, die het initiatief nam voor de nieuwe secundaire school, is gestopt met het project omdat ze er niet in geslaagd zijn alle gronden bijeen te krijgen die nodig waren voor de bouw van de school. Blijkbaar was er een hele ruil van gronden nodig en waren niet alleen de gemeente maar ook de parochie en de privé betrokken. Uiteindelijk kon de scholengroep niet garanderen dat de school op 1 september 2025 zou kunnen openen.

Geen nieuwe Nederlandstalige secundaire school in Neder-Over-Heembeek dus, maar wel een Franstalige, die opent in september 2024 als deel van een nieuwe wijk die Brussel-Stad gaat bouwen vlakbij de Van Praetbrug. Het schoolgebouw, met theaterzaal en sporthal, zal volgens plan klaar zijn tegen 2026-2027, maar de gemeente laat de eerstejaars volgend jaar al starten op een voorlopige locatie. Op den duur zullen er zevenhonderd leerlingen les krijgen.

Daarom had ik graag volgende vragen gesteld:

- Kunt u de plannen voor de school, de betrokkenheid van de VGC en de ontwikkelingen in het dossier toelichten?
- Hoe komt het dat het project niet kan doorgaan?
- Is het project alsnog te verwezenlijken? Hoe schat u dit in en wat zou hiervoor nodig zijn?
- Zo niet, wat betekent dit voor het aanbod van het Nederlandstalig secundair onderwijs in het noorden van Brussel? Zal de VGC het initiatief nemen om andere mogelijkheden voor de creatie van extra plaatsen te zoeken?

Met de meeste hoogachting,

Gilles Verstraeten
Raadslid VGC

Datum van indiening: 6 november 2023

Vraag om uitleg van mevrouw Lotte Stoops aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw

Onderwerp: De creatie van stille zones op scholen en onderwijsgerelateerde plekken

Momenten van stilte zijn noodzakelijk en iedereen zou daartoe toegang moeten hebben. Veelvuldige blootstelling aan lawaai heeft een negatieve impact op onze fysieke, mentale en sociale gezondheid en moet dus zoveel mogelijk worden beperkt. Studies hebben aangetoond dat lawaai onze prestaties op school en op het werk verminderen, de kans op fouten vergroot en onze motivatie vermindert. De cognitieve functies die het meest worden aangetast door te veel geluid zijn concentratie, geheugen en probleemoplossend vermogen. Bij kinderen zou het lawaai een negatieve invloed hebben op leesvaardigheden en ook zo leerachterstand veroorzaken. Om niet te spreken van chronische vermoeidheid indien hun slaap wordt aangetast. Maar er is ook goed nieuws: de schade die wordt aangericht aan het brein door excessief geluid, zou hersteld kunnen worden door momenten van stilte in te lassen. Dit zou dus van groot belang zijn voor kinderen en mensen die reeds in benadeelde omstandigheden gehuisvest zijn. Dit besef deed de gewestelijke (burger)overlegcommissie geluidshinder verschillende aanbevelingen formuleren:

1. stille rustzones op scholen te creëren;
2. werkgevers aan te moedigen om werknemers tijdens de werkdag momenten van stilte te gunnen - ik vertaal deze hierbij vrij naar leerkrachten en leerlingen -;
3. pauzes voor stilte en herbronning in te voeren, aangepast aan de verschillende sectoren (scholen, kantoren...).

Deze aanbevelingen geven ook meteen ruimte aan een inclusievere school of werkplek want ook mensen met andere neurodiversiteiten kunnen heel wat voordeel halen uit een plek of momenten waarbij prikkels beperkt worden.

VGC werkt al zeer lang samen met FIX voor allerlei herstellingen en renovatiewerken bij de Nederlandstalige scholen in Brussel. De school betaalt alleen het materiaal en levert een beperkte bijdrage in de werkingskosten. Sinds dit jaar heeft FIX een spin-off, genaamd de Akoestiekfabriek die van ruwe Brusselse sloopmaterialen geluidspanelen op maat maakt. Maar ook zijn er tal van studies die de overheid advies verleent om tot luwte te komen in de publieke en semi-publieke ruimte zoals scholen die ook zijn. Ik verwijs als voorbeeld naar 'Leerpunten uit luwteoases' van Geert Peymen & co van de KU Leuven, Departement Architectuur – april 2021 die in opdracht van de Vlaamse Overheid het potentieel voor luwteplekken en –netwerken naar boven haalde.

- Welke acties voert de VGC reeds ten aanzien van geluidsoverlast in scholen en bij leerlingen specifiek in de scholen waar ze voor verantwoordelijk is, namelijk campussen Kasterlinden en Zaveldal? Heeft de VGC hiervoor al samengewerkt met duurzame, lokale en gespecialiseerde bedrijven zoals Akoestiekfabriek?
- Meer algemeen, welke acties worden reeds ondernomen om de aanbevelingen van de overlegcommissie tegemoet te komen? Hoe moedigt de VGC andere inrichtende overheden aan of hoe ondersteunt de VGC die om gelijkaardige acties te ondernemen?
- Werden scholen en werkplekken reeds bevraagd naar praktijken of gestimuleerd om hier werk van te maken?
- Is er reeds een *bench mark* gedaan met elders ingevoerde *good practices*?
- Zijn er reeds richtlijnen via Vlaanderen om ook in de Brusselse scholen werk te maken van luwteplekken en -netwerken?